

Bátyi Zoltán

Vashíd a Maroson

– Gyere, magyar, majd én mutatok. Gyere, csak jönni... – leptek meg az idegen akcentussal ejtett szavak, miközben nagyon okos telefonomat a szemem előtt tartva éppen arra készültem, hogy egy halálra ítélt, omladozó vashídról lefényképezsem a naplementét, a romániai Lippa városa és a máriaradnai kolostor közé befészkelődő fényeket.

– Gyere, magyar, mondom, gyere... – csörtetett egyre mélyebbre fülemben a hang. Én meg elrejtettem acom elől a telefont a belső zsebem mélyére, és néztem a férfit, talán ötvenéves lehetett, aki már meg is ragadta a vállam, nem vonszolt, nem kényszerített, de megmutatta, hogy ezen a vashídon most ő az úr, és nekem nincs más választásom, mint eltérni a parancsát.

– De hova hurcol, és honnan tudja, hogy magyar vagyok? – villantak elő egy, még az új évezred eleji bukaresti válogatott futballmeccs emlékei. Élőben néztem végig a Steaua stadionjában, és hallottam, milyen gyűlölködve zúgott-fütyült a román tömeg a magyar himnusz alatt, és milyen haraggal tombolt a magyar tábor hangja, amikor mocskos románózással válaszoltak a románul ordított gyűlöletre.

De hol van ide Bukarest, és hol a foci?

Figyeltem a férfi hatalmas tenyerét, ami úgy markolta a kabátomat, hogy a karom is fáj, és még a lábfejemben is ropogtak a csontok. Szólni nem merem. Inkább azt vizslattam, hogyan birkózza le a kíváncsiság minden félelmemet, mert hát mégis, mit akarhat tőlem ez a román? Aligha a lippai vashídon teszünk pontot évszázados haragokra, csukunk be százszor átírt történelemkönyveket, rajzoljuk át a határokat, mondtam volna, de akkor a férfi, aki alig tízméternyit húzott magával, hirtelen megállt, rám nevetett, és a hegyek felé mutatott.

– Ez kell neked, te magyar. Innen jobb lesz a fotózás, hidd el, jobb. Ezerszer néztem már, van az kétezer is, hogyan fullad a Marosba Lipován a Nap.

És valóban, a rozsdás vasak keretén átnézve én is láttam már: ebből a szögből jobban kitarta szépségeit a táj. A férfira néztem, a férfi rám. Ő mosolygott, én még nem tudtam, mit kezdjek a mosolyával.

– Bocsánat, nem beszélni jól a magyart. Román vagyok. Bocsánat – mutatott a távoli hegyek felé, amik talán nem is hegyek, csupán dombok, ám nekem, szegedinek, aki már a Tisza gátjára felballagva is azt hiszi, hogy egy ugrással elérheti a felhőket, igenis hegyeknek, óriások, vagy inkább tündérek lakta hegyeknek tűntek azok a távoli vonulatok, amik lassan elnyelték a Napot.

– Bocsánat? Miért kér bocsánatot? Bár én beszélném így románt! – nevettem rá.

– Na ja, de nekem volt két feleség. Mind magyar – nevetett ő is. Aztán elkomorult az arca.

– És mind elhagyott. Az egyik menni temetőig, bele koporsóba. A másik menni Amerikáig, levelet se írt soha.

– Az baj – törtem meg a tíz másodpercig ránk fagyott csöndet.

– Baj? Nem is tudom – markolta a korlátot, és éreztem, temetőben is járkál most, Amerikában is.

– De azért nem haragudni a magyarra, ha asszony, ha férfi – fordult felém.

– Egyáltalán él itt még magyar? – fordultam a város felé.

– Kevés. Nagyon kicsi...

– És haragszanak még egymásra a románok meg a magyarok?

Fejét ingatva rám nézett. Talán azt kutatta magában, mit keres itt ez a kérdés, éppen itt, ezen a szétrozsdásodó hídon. Talán olyan szavakat akart összerakni, amikkel úgy tud válaszolni, hogy nagyon ne bántson, de azért igazat is mondjon.

– Kevés, az is kicsi. De van. Mert élni tudunk már, sokan jól élni is – mutatott a Maros túloldalán, a máriaradnai templomtól hazafelé induló, nyugati luxust idéző, magyar és román rendszá-

mú turistabuszokra. – De együtt élni? Hát azt még nem tudunk jól. De remélem, tanulunk – ült vissza az összecsuksútható horgászszékre.

– Indulunk? Már nagyon sötétedik... – kiabált a partról a barátom.

– Indulunk – kiabáltam vissza. És eszembe jutottak a lippai hídról olvasottak. „Az 1896-ban fölépített vashíd a város első állandó közúti hídja volt. Helyéről hosszú vita folyt a város német és román polgárai között, végül kompromisszumos megoldással olyan helyre építették, amely egyik fél érdekeinek sem felelt meg. Ma ipartörténeti műemlék...” – olvastam újra a minap, azt a naplementét leső tavaly novemberi szombatot felidézve, a Wikipédia szócikkét a lippai látványosságokról. Amiben a Marosba fulladó Napról és a segítőkész román magyar feleségeiről egy szót sem ejtenek...

Tóth Xénia: Általános félelmek